

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	de Teologie Greco-Catolică
1.3 Departamentul	de Teologie Greco-Catolică Cluj
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Consiliere socio-spirituală a populațiilor vulnerabile

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	DEUS CARITAS EST. ACTIVITATEA SOCIAL-CARITABILĂ A BISERICII (PRINCIPII ȘI CARISME)						
2.2 Titularul activităților de curs	lect. dr. Simona Ștefana Zetea						
2.3 Titularul activităților de seminar	lect. dr. Simona Ștefana Zetea						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	O

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					35
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					35
Tutoriat					9
Examinări					9
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	108				
3.8 Total ore pe semestru	150				
3.9 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> nu este cazul
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> cunoștințe în domeniul teologic și/sau social o minimală familiarizare cu metodele și tehnicile specifice domeniului cunoașterea de limbi străine; cunoștințe în domeniul IT

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> urmând principiile pedagogiei participative, cursul va avea caracter interactiv, urmând a fi construit prin parteneriatul dascăl-studenți (prin dialog, dezbateri, împărtășirea rezultatelor unor lecturi sau reflecții, realizarea unor referate și prelegeri)
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> masteranzii vor fi încurajați să contribuie la asimilarea și consolidarea conținuturilor construite sau prezentate la curs, prin lectură individuală, uneori ghidată, alteori liber aleasă (prin intermediul a diverse publicații de specialitate în format clasic sau electronic, a unor documentare etc.); fiindcă tematica se pretează la aceasta, vor fi îndemnați să o aprofundeze și prin reflecții personale rezultatele documentării sau reflecției vor fi împărtășite în grupa de studiu în cadrul seminarului prin referate, discuții, dezbateri, prezentări în format power point și altele

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • înțelegerea și cunoașterea unor noțiuni și teme de doctrină socială a Bisericii • capacitatea de a opera creativ cu noțiunile asimilate în procesul de studiu • capacitatea de a realiza proiecte în domeniul social pornind de la principiile doctrinei sociale a Bisericii, exemplele unor reprezentanți carismatici ai săi și mai ales nevoile concrete ale societății românești • disponibilitatea în abordarea aspectelor teoretice și practice ale disciplinei • participarea la propria dezvoltare profesională • cunoașterea și înțelegerea locului și potențialului valorilor creștine și, mai punctual, al doctrinei sociale a Bisericii în cadrul lucrării caritabile a Bisericii și asistenței sociale civile • înțelegerea, explicarea și interpretarea mecanismelor și structurilor sociale care pun în pericol demnitatea umană • asumarea de roluri și inițiative orientate spre rezolvarea problemelor persoanelor și grupurilor vulnerabile • deprinderi de cercetare în domeniile teologiei și asistenței sociale
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • aplicarea valorilor și principiilor ca: respectul față de ceilalți, responsabilitatea, perseverența, recunoașterea și respectarea diversității și multiculturalității în contextul independenței profesionale • abilitatea de a comunica eficace, oral și în scris (de a asculta și înțelege, de a avea un discurs clar și coerent, de a persuadea, de a socializa) • abilitatea de a lucra individual, în chip responsabil și profesionist; abilitatea de a munci în echipă, respectând alteritatea (inclusiv identificând și favorizând resurse umane, gestionând eventuale situații de criză) • aptitudinea de a fi adaptabil, flexibil, deschis la nou; abilități de management al timpului • abilități de utilizare a tehnologiei informației și comunicării

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • asimilarea unor noțiuni și teme de doctrină socială a Bisericii cu impact direct în viața personală și profesională a masteranzilor și cunoașterea unor principii, modele, carisme în activitatea social-caritabilă a Bisericii
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • dobândirea de cunoștințe în domeniul doctrinei sociale a Bisericii • asimilarea principiilor Bisericii în ceea ce privește activitatea sa social-caritabilă și corelarea lor cu principiile asistenței sociale • aprofundarea unor mai vechi și mai noi modele și carisme manifestate în activitatea social-caritabilă a Bisericii și corelarea lor cu realități sociale actuale în vederea rezolvării unor probleme actuale ale populațiilor vulnerabile • asumarea și promovarea unor valori ca: demnitatea și unicitatea persoanei umane; egalitatea șanselor și nediscriminarea; dreptatea socială, angajamentul pentru dezvoltarea umană integrală, în vederea implicării în comunitate prin acțiuni de responsabilitate socială • dobândirea sau consolidarea unor deprinderi de cercetare și a unor competențe transversale cum ar fi: abilitatea de a comunica, de a munci responsabil individual și în echipă, flexibilitatea, managementul timpului și resurselor, informării etc.

8.1 Curs		Metode de predare	Observații
	PRINCIPII		
C 1	Introducere Conținuturi - caritate creștină - activitatea socială a Bisericii - caritate/ asistență socială	- investigarea cunoștințelor - preliminară ale masteranzilor	
C 2	Deus caritas est, fundament al lucrării sociale a Bisericii Conținuturi - iubire: eros, agape - Dumnezeu – Iubire; Cristos iubirea întrupată a lui Dumnezeu, evenimentul fondator al creștinismului - iubirea de Dumnezeu și aproapele, răspuns la întâlnirea cu Dumnezeu, definiție a creștinismului Bibliografie DC 1-18 Dio è Amore, p. 14-34; 46-59	- predare participativă - discuții, reflecții	
C 3	Biserica, o comunitate a iubirii; caritatea Conținuturi - caritatea Bisericii, manifestare a iubirii trinitare - de la diaconia evanghelică la activitățile caritabile actuale, caritatea ca dimensiune fundamentală a Bisericii - caritate/ dreptate; Biserica/ societate - tensiuni justificate? Bibliografie DC 19-29 Dio è Amore, p. 60-78; 157-182	- predare participativă - discuții, reflecții	
C 4	Slujirea caritabilă a Bisericii în contextul social actual Conținuturi - colaborarea Bisericii cu structurile civile în domeniul social; slujirea socială în spirit ecumenic - elemente caracteristice și principii ale activității caritabile a Bisericii - structurile implicate în activitatea caritabilă a Bisericii Bibliografie DC 30-42	- predare participativă - discuții, reflecții	
C 5	Caritatea Bisericii, ca motor al dezvoltării umane integrale Conținuturi - dezvoltare economică, socială, culturală, spirituală - demnitatea vieții, demnitatea persoanei - libertatea religioasă Bibliografie CV 21-33; SRS 27-40	- predare participativă - discuții, reflecții, transpunere în actualitate	
C 6	Caritate, fraternitate – societate civilă, dezvoltare economică Conținuturi - gratuitate, fraternitate, solidaritate, revers al egoismului și autosuficienței - piață economică, dreptate comutativă/ piață economică, dreptate distributivă și socială - de la o economie a concurenței la o posibilă economie a gratuității? Bibliografie CV 34-45	- predare interactivă - discuții, reflecții	

CARISME ¹			
C 7	<p>Don Bosco: prin educație la reinsertie socială</p> <p>Conținuturi</p> <ul style="list-style-type: none"> - sărăcie, vulnerabilitate, violență, delincvență juvenilă - un apostol al tineretului într-o perioadă de criză; oratoriul; societatea saleziană - prin educație, libertate și încredere, la reinsertie socială și dezvoltare - film Don Bosco <p>Bibliografie</p> <p>Pandrea 1997, vol. I, p. 189-234; 291-334; vol. II, p. 7-90; 225-282</p> <p>Bosco 1999</p>	<ul style="list-style-type: none"> - discuții, dezbateri - vizionare film - reflecții, discuții pe marginea filmului și referatului 	
C 8	<p>Prințul Vladimir Ghika</p> <p>Conținuturi</p> <ul style="list-style-type: none"> - un prinț slujitor, apostol al celor în nevoie - liturghia aproapelui, teologia nevoii - caritate în spirit ioaneic; implicarea laicilor în lucrarea socială a Bisericii <p>Bibliografie</p> <p>Daujat</p> <p>- http://www.vladimirghika.ro/</p>	<ul style="list-style-type: none"> - documentare individuală și împărtășirea rezultatelor documentării prin predare participativă - discuții, dezbateri 	
C 9	<p>Comunione e Liberazione, un eveniment</p> <p>Conținuturi</p> <ul style="list-style-type: none"> - un proiect social, cultural, educativ... un eveniment - comuniunea creștină ca alternativă la ideile revoluționare ale anilor '60 - activitatea caritabilă, o cale de educație <p>Bibliografie</p> <p>Giussani CL, p. 1-22</p> <p>Giussani 1961, p. 1-12</p>	<ul style="list-style-type: none"> - documentare individuală și împărtășirea rezultatelor documentării prin predare participativă - discuții, dezbateri 	
C 10	<p>Abatele Pierre, o carismă pe drumul „rătăcirii”</p> <p>Conținuturi</p> <ul style="list-style-type: none"> - criza economico-socială postbelică; delincvență, violență, lipsă de libertate, incapacitatea reinsertiei sociale - „les chiffoniers d’Emmaus” sau revalorizarea vieții, muncii, libertății - solidaritatea, atenția față de cel care suferă mai mult, dăruirea ca sens al vieții <p>Bibliografie</p> <p>le Boursicaud 1988, p. 127-180</p> <p>Emmaüs, p. 147-232</p>	<ul style="list-style-type: none"> - predare interactivă - discuții, reflecții 	

¹ Potrivit modelelor europene de învățare, partea a doua a cursului îi va implica în procesul de predare-învățare în chip privilegiat pe masteranzi, fiecare având a pregăti și prezenta în fața colegilor un referat privind un personaj de marcă al activității social-caritabile a Bisericii (lista de mai jos are simplu caracter de sugestie) și a reflecta asupra aplicabilității carismei sale în situația socială a României de azi.

Referatul (7-10 p.), realizat individual sau în echipă, va presupune următoarea structură:

1. justificarea alegerii „modelului” de slujire social-caritabilă
2. o succintă biografie
3. descrierea situației sociale în care a acționat, a populațiilor vulnerabile pe care le-a vizat acțiunea sa
4. descrierea operei sale propriu-zise, a dificultăților întâmpinate, a realizărilor sale (și eventual a felului în care aceasta a evoluat în timp)
5. relevanța modelului său în situația socială actuală, în țara noastră; cum și în favoarea cui s-ar putea pune în practică modelul său aici și acum (eventual elaborarea unui plan de intervenție)?

<p>C 11</p>	<p>Jean Vanier, „Arca” și „Credință și lumină” Conținuturi - dizabilitate/ intoleranță - Arca sau un parcurs pentru persoane cu deficiențe psihice - Credință și lumină, o comunitate pentru persoane cu dizabilități și aparținători Bibliografie Vanier 1976, p. 86-94 Matthieu 1998, p. 13-132</p>	<p>- documentare individuală și împărtășirea rezultatelor documentării prin predare participativă - discuții, dezbateri</p>	
<p>C 12</p>	<p>Maica Tereza de Calcutta Conținuturi - alături de cei săraci și marginalizați, în pofida oricărei dificultăți - o viață animată de iubire, un martor al credinței - surorile carității; carisme similare - vizionarea și comentarea filmului Tereza de Calcutta Bibliografie Allegri 1994</p>	<p>- documentare individuală și împărtășirea rezultatelor documentării prin predare participativă - discuții, dezbateri - vizionare film</p>	
<p>C 13</p>	<p>Proiectele sociale ale unei dieceze - prezentarea proiectelor sociale ale diecezei de Cluj-Gherla - întâlnire cu responsabilul pe probleme sociale al Eparhiei greco-catolice de Cluj-Gherla</p>	<p>- prezentări - discuții, dezbateri</p>	
<p>C 14</p>	<p>Concluzii</p>		

Bibliografie

- Notițe curs uz intern și/ sau bibliografia detaliată mai jos, în principal cea precizată la fiecare temă.
- Abbruzzese 2001: Salvatore Abbruzzese, Comunione e Liberazione, Il Mulino, Bologna 2001
- Allegri 1994: Renzo Allegri, Tereza sărmanilor, Akia, Brașov 1994
- Avvenimento: Un avvenimento di vita, cioè una storia. Itinerario di quindici anni concepiti e vissuti - interviste e conversazioni con Luigi Giussani, Il Sabato, 1993
- Bosco 1999: Teresio Bosco, Don Bosco, istoria unui preot, Babel, Bacău 1999
- Boursicaud 1988: Henri le Boursicaud, Compagnon de l'Abbé Pierre. Dix ans de voisinage, Nouvelle Cité, Paris 1988, p. 127-180
- Bouyer 1979: Louis Bouyer, Un Socrate romain. Saint Philippe Neri, SOS, Paris 1979
- Carena: Domenico Carena, San Giuseppe Cottolengo tra spiritualità e carisma, Piccola casa della Provvidenza, Torino
- CV: Lettera enciclica Caritas in veritate sullo sviluppo umano integrale nella carità e nella verità, http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/encyclicals/documents/hf_ben-xvi_enc_20090629_caritas-in-veritate_it.html
- DC: Benedict al XVI-lea, Lettera enciclica Deus caritas est sull'amore cristiano, http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/encyclicals/documents/hf_ben-xvi_enc_20051225_deus-caritas-est_it.html
- Di Meo 1959: Vincenzo DI MEO, La spiritualità di san Giuseppe Cottolengo studiata nei suoi scritti e nei processi canonici, Scuola Tipografica Cottolengo, Pinerolo 1959
- Dio è Amore: Dio è Amore, Pregare oggi, f.l. 1990, p. 14-34; 46-59
- Emmaüs: Emmaüs ou venger l'homme. Bernard Chevallier interroge l'Abbé Pierre., Le Centurion, Paris 1979
- Giussani 1961: Luigi Giussani, Il senso della caritativa, pro manuscripto, Milano 1961
- Giussani 1987: Luigi Giussani, Il movimento di Comunione e Liberazione. Conversazioni con Robi Ronza Jaca Book, Milano 1987
- Giussani CL: Luiggi Giussani, Da quale vita nasce Comunione e liberazione? Intervista a cura di Giorgio Sarco, Quaderni 6
- Jean Daujat, L'apotre du XX-e siecle: Monseigneur Ghika, http://www.vladimirghika.ro/scrieri_despre_Ghika/apotre_du_XX-e_siecle/
- Maica: Maica Tereza de Calcutta, misionara iubirii, Misionarii Verbiți, Neamț, f.a., p. 1-28
- Matthieu 1998: Marie-Hélène Matthieu, Dumnezeu mă iubește așa cum sunt, Viața Creștină, Cluj

- Mazzola : Paoli 1962 Gauthier Mazzolari Paoli, La collera dei poveri. Testi e documenti sulla povertà, Piero Gribaudi Editore, Torino 1962
- Montonati 1989: Angelo Montonati, Il dottor carità. Fra' Riccardo Pampuri dei Fatebenefratelli, Fatebenefratelli 1989
- Montonati 1997: Angelo Montonati, Due cuori, una voce. Il beato Filippo Smaldone, apostolo dei sordomuti, San Paolo, Torino 1997
- Pandrea 1997: Liviu Pandrea, Don Bosco, crainicul bucuriei, Unitas, Cluj-Napoca 1997
- SRS: Ioan Paul al II-lea, Sollicitudo rei socialis, lettera enciclica nel ventesimo anniversario della Populorum progressio, http://www.vatican.va/holy_father/john_paul_ii/encyclicals/documents/hf_jp-ii_enc_30121987_sollicitudo-rei-socialis_it.html
- Tereza: Tereza de Calcutta, Tu m'apportes l'amour. Ecrits spirituels, Le Centurion, Tassin 1975
- Vanier 1976: Jean Vanier, Ton silence m'appelle, Fleurus, Paris 1976
- Vanier 1978: Jean Vanier, La comunità che accoglie i rifiutati, Jaca Book, Milano 1978

Alte resurse

- film artistic Don Bosco
- film artistic Tereza de Calcutta
- <http://www.donbosco.ro/>
- <http://www.vatican.va/>
- <http://www.vladimirghika.ro/>

8.2 Seminar / laborator		Metode de predare	Observații
S 1	Introducere - prezentarea temelor; prezentarea bibliografiei - temă: elaborarea și prezentarea unui eseu pornind de la unul dintre textele: In 3,16; 1In 4,16, Mc 12,29-31	- discuții introductive - reflecție	
S 2	Deus caritas est, fundament al lucrării sociale a Bisericii - prezentarea eseului pornind de la textele: In 3,16; 1In 4,16, Mc 12,29-31 - temă: reflecție asupra activității sociale a statului și Bisericii	- prezentarea eseului - schimb de idei - pregătirea unei dezbateri	
S 3	Biserica, o comunitate a iubirii; caritatea - dezbateri: Statul și Biserica în fața problemelor sociale, concurență sau complementaritate? - temă: elaborarea unui proiect (desfășurat în mediul civil sau ecleziastic) de susținere a persoanelor dintr-o categorie vulnerabilă	- dezbateri - studiu în echipă	
S 4	Slujirea caritabilă a Bisericii în contextul social actual - prezentarea unor proiecte civile de susținere a persoanelor dintr-o categorie vulnerabilă	- prezentarea proiectelor	
S 5	Caritatea Bisericii, ca motor al dezvoltării umane integrale - prezentarea unor proiecte de susținere a persoanelor dintr-o categorie vulnerabilă desfășurate în mediul eclezial - temă: de pregătit o dezbateri pe tema criza actuală, o simplă criză economică?	- prezentarea proiectelor - pregătirea unei dezbateri (muncă în echipă)	
S 6	Caritate, fraternitate – societate civilă, dezvoltare economică - dezbateri pe tema: criza actuală, o simplă criză economică?; o relativizare a principiilor societății noastre?; provocări și soluții	- susținerea dezbaterii	
S 7	Don Bosco: prin educație la reinsertie socială - salezienii și inițiativele lor sociale azi în România (http://www.donbosco.ro/)	- discuții pe marginea activităților OSDB azi	
S 8	Prințul Vladimir Ghika - schimb de idei: viață spirituală/ activitate socială	- reflecții, schimb de opinii, proiecte	

9	Comunione e Liberazione, un eveniment - discuții: vulnerabilitatea tineretului azi; alternative educative pentru prevenirea unor probleme sociale	- reflecții, schimb de opinii, proiecte	
S 10	Abatele Pierre, o carismă pe drumul „rătăcirii” - discuții: proiectul Emaus, un posibil model pentru problemele similare ale României actuale?	- reflecții, schimb de opinii, proiecte	
S 11	Jean Vanier, „Arca” și „Credință și lumină” - discuții pe tema societatea civilă și Biserica vizavi de persoanele cu dizabilități (situația din România)	- reflecții, schimb de opinii, proiecte	
S 12	Maica Tereza de Calcutta - întâlnire cu comunitatea surorilor SJA; proiectul social Mănăstur 1 Vest	- reflecții, schimb de opinii, proiecte	
S 13	Proiectele sociale ale unei dieceze - vizite la Caritas, Uniunea Creștină, adăpostul pentru dependenți de alcool etc.	- reflecții, schimb de opinii, proiecte	

Bibliografie

Resurse liber alese (inclusiv din cele precizate la bibliografia de curs)

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- conținuturile disciplinei și metodele de predare-învățare oferă masterandului suficiente competențe profesionale și transversale pentru activitatea sa profesională viitoare
- pentru cei care vor activa în domeniul pastoral-catehetic sau social-caritabil oferă conținuturi de specialitate direct utilizabile în activitatea profesională și orizonturi de aprofundare pentru o formare continuă
- pentru cei care vor activa în alte domenii, oferă un bagaj de conținuturi (la nivel de cunoștințe și valori) complintoare și suficiente competențe posibil de utilizat în orice activitate profesională.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluarea cunoștințelor se va realiza printr-un examen oral și prin aprecierea proiectului realizat individual sau în echipă. Se va urmări activitatea la curs, fără ca aceasta să fie o condiție de discriminare în privința aprecierii finale a prestației studenților; prezența activă a studenților va contribui la mărirea notei obținute la examinare.	Examen oral Evaluare referat Evaluarea pe parcurs a participării masteranzilor la curs și seminar.	50% 50% Participarea activă a masteranzilor va contribui la mărirea notei obținute la examen cu până la două puncte.
10.5 Seminar/laborator	Se va urmări activitatea la seminar, fără ca aceasta să fie o condiție de discriminare în privința aprecierii finale a prestației studenților; prezența activă a studenților va contribui la mărirea notei obținute la examinare.		
10.6 Standard minim de performanță			
	<ul style="list-style-type: none"> • participarea activă la construirea cursului și seminarului 		

- elaborarea și prezentarea unui referat individual sau în echipă
- asimilarea și operanță a principalelor teme și conținuturi
- dovedirea capacității de documentare individuală și în echipă
- dovedirea capacității de sinteză, reflecție, comunicare

Data completării
12.10.2012

Semnătura titularului de curs
.....

Semnătura titularului de seminar
.....

Data avizării în departament
.....

Semnătura directorului de departament
.....